

Nemzetközi jelentés a vallásszabadságról - 2006

Kiadta a Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor
2006. szeptember 15-én.

<http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2006/71384.htm>

Magyarország

Az Alkotmány biztosítja a vallásszabadságot, és a kormány általában a gyakorlatban is tiszteletben tartotta ezt a jogot. Magyarországon nincs államvallás, ám a négy „történelmi egyház” (Katolikus, Lutheránus, Református és Zsidó) és néhány más felekezet – például az Unitárius és az Ortodox egyház – olyan előjogokat élvez, amelyek más hitközösségek számára nem elérhetők.

A vallásszabadság tekintetében nem történt változás a jelentés által érintett időszakban. A kormánypolitika továbbra is segítette az általánosságban szabad vallásgyakorlást. Ugyanakkor a jelentés által felölelt időszakban több súrlódási pont alakult ki a kormány és az egyházi szervezetek között az egyház által fenntartott szociális intézményeket érintő, közelmúltban elfogadott törvények miatt.

A társadalomban jelen lévő vallások közötti általában barátságos viszony segítette a szabad vallásgyakorlatot.

Az Egyesült Államok kormánya az emberi jogok tiszteletben tartásának előmozdítása jegyében tárgyal a magyar kormánnyal a vallásszabadság kérdéseiről.

I. rész: Vallási demográfia

Magyarország területe 93.000 km², lakosainak száma körülbelül 10 millió.

A 2001. évi népszámlálás kérdőívén – mely a legfrissebb rendelkezésre álló demográfiai felmérés – szerepelt egy nem kötelezően megválaszolható kérdés a vallási hovatartozásról, melyre a lakosság 90%-a válaszolt. A népszámlálás eredményei szerint a magyar állampolgárok 55%-a római katolikus, 15%-a református, 3%-a lutheránus, és kevesebb, mint 1%-a zsidó. Ez a négy vallás Magyarország négy történelmi egyháza. A válaszadók három százaléka vallotta magát görög katolikusnak, és 15%-a nyilatkozott úgy, hogy nincs vallási elkötelezettsége. A lakosság fennmaradó része számos egyéb felekezethez tartozott. A legnagyobb felekezet ezek közül a Hit Gyülekezete elnevezésű magyar evangélikus keresztény mozgalom. A többi felekezet között számos keresztény csoportosulás, köztük öt ortodox felekezet volt. Továbbá működött hét buddhista és három iszlám hitközösség is. Magyarországon az állampolgárok személyi jövedelemadójuk egy százalékát az általuk kiválasztott egyháznak adományozhatták. Az így felajánlott összegekről készített statisztikák alátámasztották a vallási hovatartozással kapcsolatos korábbi hivatalos becsléseket.

Az országban több, elsősorban keresztény vallási felekezet és misszionárius szervezet tevékenykedett. Képviselőik munkáját a kormány se nem szabályozta, se nem befolyásolta.

Az adatvédelmi szabályok szigorú érvényesítése nem tette lehetővé a hivatalos adatgyűjtést a vallásgyakorlásról. Ugyanakkor felmérések és más bizonyítékok arról tanúskodtak, hogy a vallás kisebb szerepet játszik a magyar lakosság életében, mint az átlag közép-európaiában. A GfK Hungária Piackutató Intézet 2004-es közvélemény-kutatása szerint a megkérdezettek 58%-a nevezte magát hívőnek, 55%-a pedig azt válaszolta, hogy „Istenben vagy a természetfelettiben” hisz. A hívők mindössze 15 százaléka nyilatkozta, hogy legalább hetente, 25 százaléka pedig azt, hogy sose jár istentiszteletre.

II. rész: A vallásszabadság helyzete

Jogi és politikai keretek

Az Alkotmány biztosítja a vallásszabadságot, és a kormány általában a gyakorlatban is tiszteletben tartotta ezt a jogot. A kormány minden szinten törekedett e jog teljes védelmét biztosítani: megsértését sem kormányzati, sem pedig magánszemélyek részéről nem nézte el.

Az 1990. évi lelkiismereti szabadságról szóló törvény szabályozza a vallási közösségek tevékenységeit és az általuk élvezett kedvezményeket, és meghatározza a kedvezményekre jogosító kritériumokat. Ahhoz, hogy egy vallást bejegyezzenek, a vallási felekezetnek be kell nyújtania egy nyilatkozatot a megyei bíróságra, amely igazolja, hogy az adott vallásnak legalább száz híve van. Ezt követően a bíróság megvizsgálja, hogy az új vallás bejegyzése nem ütközik-e az alkotmányba vagy jogszabályba; ezek az előírások nagyon lazák voltak, a regisztráció tulajdonképpen csak formális volt. Ugyan minden csoport szabadon gyakorolhatja a hitét, a hivatalos bejegyzés bizonyos védelmet és kedvezményeket biztosít egy vallási közösség számára, és megnyitja az utat az állami támogatásokhoz is. 2005-ben a bíróságok nyolc új vallási felekezetet jegyeztek be. 2006. május 26-án összesen 146 bejegyzett vallás volt Magyarországon.

A vallásoktatás nem része a közoktatási intézmények tanmenetének, de a kormány lehetővé teszi, hogy az általános és középiskolai tanulók tanórán kívüli hittanórára járjanak. A szabadon választható hittanórákat a normál iskolai tanítás után a különböző vallások képviselői az iskola épületében tartják. Bár a kormány lehetővé teszi, hogy kisebb egyházak követői és részesülhessenek vallásoktatásban az állami iskolákban, a délutáni hittanórák nagy részét a négy történelmi egyház képviselői tartják. A 2005/2006-os tanévben 46 bejegyzett vallás képviselői az állami iskolák 492 065 tanulója részére biztosítottak vallási nevelést.

Az adófizetők adományain túl a kormány közpénzekkel támogatja a bejegyzett vallásokat. A kormány az egyéni adófizetői adományok arányában egészíti ki a bejegyzett vallásoknak juttatott támogatást. 2005-ben ez a kiegészítő finanszírozás 12,4 milliárd forintot (58 millió dollárt) tett ki. További finanszírozást élvez több más tevékenység is, például a művészeti közgyűjtemények fenntartása, az egyházi intézmények rekonstrukciója és renoválása, illetve a vallási oktatás támogatása. Ezen túlmenően az állam kártérítést fizet a vissza nem szolgáltatott egyházi ingatlanokért és támogatja az aprófalvakban dolgozó lelkipásztorokat. 2005-ben ilyen célokra 25,8 milliárd forintot (közel 120 millió dollárt) költöttek. Ezenkívül a kormány ugyanolyan mértékű pénzügyi támogatást nyújtott az egyházi szociális és oktatási intézményeknek, mint az állami fenntartásúaknak. Ilyen célokra a kormány a becslések szerint 62,4 milliárd forintot (290 millió dollárt) fordított 2005-ben.

Húsvét hétfő, Pünkösöd hétfő, Mindenszentek napja és a Karácsony nemzeti ünnepeknek számítanak. Ezek az ünnepek egyik vallási felekezetet sem érintik hátrányosan.

A vallásszabadság korlátozása

A kormány politikája és gyakorlati tevékenysége hozzájárult az általában szabad vallásgyakorláshoz. Ugyan több olyan törvény létezik, amely jogokkal és privilégiumokkal ruházza fel a történelmi egyházakat, az elmúlt években a kormány jelentős eredményeket ért el abban, hogy a jogokat minden vallásra kiterjessze.

2005 júniusában a Legfelsőbb Bíróság úgy határozott, hogy a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának állásfoglalása nem sértette az Esélyegyenlőségi Törvény rendelkezéseit annak ellenére, hogy az egyetem tiltja homoszexuális életet folytató vallásanárók és lelkészek képzését. A végzés szerint az oktatás e formája elválaszthatatlan az egyház erkölcsi és hitelveitől, és mint ilyen, az egyházat megillető vallásszabadság hatálya alá esik, amelyről az állam nem hozhat jogi döntést.

2006 májusában az adatvédelmi biztos nyílt levelet tett közzé, amelyben aggodalmát fejezte ki a Szciantológiai Egyház által a hívek adatainak kezelésére használt módszerek, elsősorban az E-méter alkalmazása miatt. Az ombudsman által feltárt hiányosságok között szerepel az, hogy az egyház nem fogalmazta meg elég konkrétan az adatgyűjtések célját, továbbá, hogy a joglemondási nyilatkozatok aláírásával a hívek örökre elvesztik azon jogukat, hogy betekintést nyerjenek a róluk összegyűjtött adatokba. Az adatvédelmi biztos felszólította az egyházat, hogy maximálisan tartsa be az ország adatvédelmi törvényeit. Válaszul az egyház egyik szóvivője kijelentette, hogy az ombudsman túllépte hatáskörét és beleavatkozott az egyház vallásszabadságába.

A különböző egyházak által biztosított oktatási és szociális szolgáltatásokért járó pénzügyi támogatás továbbra is a vita tárgyát képezte az egyház és az állam viszonyában. (A vatikáni szerződés és több más 1997-es megállapodás arra kötelezi a kormányt, hogy egyforma normatív támogatásban részesítse az egyházi és állami iskolákat, illetve szociális intézményeket.) 2005 augusztusában vita robbant ki az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium (ICSSZEM) és néhány keresztény történelmi egyház között az egyházak által fenntartott szociális otthonok állami támogatásával kapcsolatban. Az ICSSZEM miniszter szerint egyre gyakrabban fordul elő az, hogy az önkormányzatok az egyházakra hárítják a szociális otthonok fenntartásának felelősségét, amelyek – a magyar-vatikáni konkordátum egyik értelmezése szerint – több központi támogatást tudnak biztosítani ezen otthonok

részére. Az ICSSZEM miniszter szerint ezek a pénzügyileg motivált akciók rendkívül megterhelik a minisztérium költségvetését, és felvetik a konkordátum módosításának szükségességét.

A Vatikánban 2005 szeptemberében megtartott megbeszélés után a külügyminiszter kijelentette, hogy a kormánynak nem áll szándékában módosítani a hatályos konkordátumot. Ugyanakkor javasolta, hogy a konkordátumhoz csatolt függelékekben pontosítsák az egyház különböző tevékenységeiért járó állami támogatások kiszámításának módját.

2005. december elején a négy történelmi egyház vezetői közösen felszólították a kormányt, hogy módosítsa a 2006. évi költségvetés-tervezetet a közszolgáltatásokat nyújtó egyházi intézményeket, elsősorban iskolákat sújtó hátrányos normatív finanszírozás megszüntetése érdekében. December 16-án két keresztény történelmi egyház iskolái demonstráltak az egyenlő állami finanszírozás érdekében. Ugyan a követelések ellenére költségvetés-módosításra nem került sor, úgy tűnik, hogy a kormánnyal folytatott tárgyalások eloszlatták az egyházak aggodalmait. 2006 áprilisában három ellenzéki politikus panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, mely szerint a 2006. évi költségvetés diszkriminatív módon kezeli az egyház által nyújtott közszolgáltatások központi finanszírozását, és ezzel megsértette az 1997-es konkordátumot. A jelentés által felőlelt időszak végéig nem született bírósági végzés az ügyben.

A négy történelmi egyház állandó lelkesítői képviselőket működtet a Magyar Honvédségnél. A kormány megköveteli, hogy a honvédség tartsa tiszteletben a többi felekezet jogait is, és biztosítson lelkipásztori gondozást követőik számára. A lelkesítői szolgálatot a Honvédelmi Minisztérium támogatja és tartja fenn. Nincs bizonyíték arra, hogy a katonákat különleges bánásmódban részesítenek azért, mert tartózkodnak a lelkesítői szolgálatról, vagy éppen ellenkezőleg, mert igénybe veszik azt. Hasonló rendszer működik a szabadságvesztésüket töltőknek nyújtott vallási szolgálatoknál, melyet az Igazságügyi Minisztérium szabályoz.

A Római Katolikus és a Református Egyház vezetői szintén arról panaszkodtak, hogy az egyházakra bízott művészeti közgyűjtemények fenntartásáért és egyéb, egyházak által nyújtott közszolgáltatásokért késve utalják az állami támogatásokat. Augusztusban a kormány elismerte, illetve technikai nehézségekkel indokolta a késést és ígéretet tett arra, hogy az előirányzott összegeket 2006 őszéig átutalják.

A vallási felekezetek és az állam megállapodtak arról, hogy több ingatlan visszaszáll az egyházra, a vissza nem származtatható ingatlanok helyett pedig pénzbeli kártérítést fizet az állam. Ezeket a megállapodásokat az 1991-es kárpótlási törvény foglalta össze, amely előírja, hogy a kormány nyújtson kárpótlást a vallási felekezeteknek az 1946. január elseje után kisajátított ingatlanokért. Az 1991-es Kárpótlási Törvény alapján összesen 7 572 kárpótlási igényt nyújtottak be vallási felekezetek: 2 695 kérelmet elutasítottak arra hivatkozva, hogy azokra nem vonatkozik ez a törvény; a kormány 1 897 esetben döntött az ingatlan visszaadása mellett, további 1 953 esetben pénzbeli kártérítést nyújtott; 1027 esetben pedig az egykori és a jelenlegi tulajdonosok közvetlenül, a kormány beavatkozása nélkül egyeztek meg. Az ingatlanügyekben 12 vallási felekezet volt érintett: a Katolikus, a Református, a Lutheránus, az Unitárius, a Baptista, a Magyarországi Román Ortodox, a Budai Szerb Ortodox, a Magyar Metodista, a Hetedik Napi Adventista Egyház, az Üdvhadsereg, illetve a Magyar Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz). Bár e megállapodások fő tárgya az ingatlanokkal kapcsolatos kérdéskör és a kárpótlás, a dokumentumok arról is rendelkeznek, hogy a kormány támogassa a szociális szolgáltatásokról vagy az egyházi műemlékekről gondoskodó felekezeteket.

2005-ben kormányhatározat született arról, hogy felgyorsíthatók az ingatlan-visszaadással kapcsolatos tárgyalások, és a törvényileg meghatározott 2011-es határidő helyett már 2006-ban lezárhatók a függőben lévő ügyek. Három egyház kihasználta ezt a lehetőséget, melynek eredményeképpen további 435 egyházi ingatlanról született döntés 2006 márciusáig. A Katolikus Egyház 430 igényt rendezett összesen 24,1 milliárd forint (112 millió dollár) értékben, és így már csak három ingatlan sorsa kérdéses. A Mazsihisz megoldotta az utolsó három függőben lévő ingatlanügyét, és a Budai Szerb Ortodox Egyház is lezárta a kárpótlási eljárásait az utolsó két ingatlan sorsának rendezésével. A zsidó közösség tagjai általában méltányosnak tartották a kárpótlási eljárást, de szerettek volna kártérítést kapni a 430-3 440 milliárd forint (2-16 milliárd dollár) értékűre becsült, örökös nélkül maradt zsidó ingatlanokért, melyeket szándékosan hagytak ki a kárpótlási folyamatból. Sem a Református, sem pedig a Lutheránus Egyház nem választotta a gyorsított kárpótlási eljárást. E két egyház és a Katolikus Egyház között még összesen 310 ingatlan sorsáról kell dönteni 2011-ig.

Nem érkezett jelentés arról, hogy valakit vallási alapon tartottak volna börtönben vagy őrizetben.

Erőszakos hittérítés

Nem érkezett jelentés erőszakos hittérítésről, vagy olyan kiskorú amerikai állampolgárokról, akiket elraboltak vagy illegálisan kicsempészték volna az Egyesült Államokból, vagy arról, hogy nem engedélyezték volna visszatérésüket az Egyesült Államokba.

Antiszemizmus

A zsidó közösség szerint kevesebb rongálás történt a zsidó temetőben, mint a korábbi években. A zsidó közösség vezetői szerint a bekövetkezett esetek mögött a legtöbb esetben huliganizmus, nem pedig antiszemizmus állt.

A zsidó közösség képviselői aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy egyes médiumokban, a társadalomban és kódolt politikai beszédekben antiszemita megnyilvánulásokra került sor. A Magyar Demokrata című hetilap, illetve a radikálisabb Magyar Fórum továbbra is közölt antiszemita cikkeket. Az antiszemizmus megjelent a kicsi, de nagyhangú szélsőjobboldali párt, a MIÉP-Jobbik 2006-os tavaszi választási kampányában is.

Továbbá a zsidó közösség aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a Magyar Labdarúgó Szövetség nem tett meg mindent annak érdekében, hogy megfékezze azokat az antiszemita megnyilvánulásokat, melyek néhány labdarúgó csapat szurkolói magjától erednek.

Nem jutottak előrébb a nyomozók a legnagyobb budapesti zsidó temető 2005. júniusi megrongálásának ügyében. Megfigyelők szerint nem valószínű, hogy valaha is konkrét eredménye lesz a vizsgálatnak.

A vallásszabadsággal kapcsolatos pozitív fejlemények

A kormány folytatta erőfeszítéseit az antiszemizmus visszaszorítása érdekében: nyíltan bírálta a szélsőjobboldal kódolt beszédeit, a miniszterelnök pedig nyilvánosan kijelentette, hogy a magyarokat is terheli felelősség a holokauszt miatt.

2006. április 16-án a Parlament elnöke részt vett a magyarországi holokauszt emléknapján tartott megemlékezésen a budapesti Holokauszt Emlékközpontban.

2006 márciusában Magyarország lett a Task Force Nemzetközi Együttműködés a Holokauszt Oktatásáért, Emlékezés és Kutatás elnevezésű nemzetközi szervezet soros elnöke. Az elnöki tisztségben az oktatási miniszter képviselte a magyar kormányt.

Részben a zsidó közösség nyomásának engedve, 2006 márciusában az egészségügyi miniszter elrendelte, hogy az Országos Epidemiológiai Központ elnevezéséből töröljék Johan Béla nevét, mellszobrát pedig távolítsák el. Johan Béla a Belügyminisztérium államtitkára volt az 1940-es évek elején. Noha a nevéhez fűződnek bizonyos közegészségügyi eredmények, aktívan részt vett több zsidóellenes intézkedés megfogalmazásában és végrehajtásában is. A zsidó közösség örömmel fogadta a rendelkezést.

2006. február 13-án a Parlament elfogadta a 2006. évi LXVII. törvényt, amely ismét lehetővé teszi, hogy kárpótlási igényt nyújtsanak be a holokauszt áldozatainak közvetlen hozzátartozói. Az arra jogosultak vagy egyösszegű kártérítést, vagy maximum 400 000 Ft (1 860 dollár) összegű nyugdíjat kérve nyújthatnak a holokauszt idején kivégzett szülő, testvér vagy gyermek után. A törvény március 31-én lépett életbe és a tervek szerint 2006. július 31-ig maradt volna hatályban.

Közel két éves működés után 2006 februárjában megnyílt az államilag finanszírozott budapesti Holokauszt Emlékközpont állandó kiállítása.

2006. január 27-én a miniszterelnök, a köztársasági elnök és számos más közéleti személyiség emlékezett meg az ENSZ nemzetközi holokauszt-emléknapjáról, mely egyúttal az auschwitzi koncentrációs tábor felszabadításának évfordulója is. Beszédében a miniszterelnök felhívta a figyelmet arra, hogy a magyarok a holokauszt áldozatai és cinkosai is egyben.

2005 októberében Egyesült Államokbeli útja során Gyurcsány Ferenc miniszterelnök ellátogatott az amerikai Holokauszt Emlékmúzeumba, valamint részt vett az USA-ban élő magyar zsidó közösség rendezvényein.

A vallási felekezetekkel fenntartott kapcsolatok erősítése érdekében a kulturális miniszter rendszeresen ellátogatott a négy történelmi egyházon kívüli kisebb vallási gyülekezetekhez. 2005. februári beiktatása óta a miniszter többek között a Buddhista, a Krisna, a Metodista és egyéb nem hagyományos vallási felekezetet látogatott meg.

A jelentés által felölelt időszakban a Miniszterelnöki Hivatal közvetlenül együttműködött az amerikai Holokauszt Emlékmúzeum képviselőivel a holokauszt idejéből származó archív anyagokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében.

III. rész: Társadalmi visszaélések és diszkrimináció

A Magyarországon működő vallási felekezetek közötti általános baráti viszony elősegítette a vallásszabadság érvényesülését, és a különböző vallási csoportok között csak kisebb súrlódások voltak. A jelentés által felölelt időszakban több keresztény egyház a zsidó hitközösséggel együtt, a Keresztény-Zsidó Társaság védnökségével továbbra is rendszeresen szervezett rendezvényeket, amelyek keretében vallásoktatók folytatnak eszmecserét. Az egyházak számtalan területen mutattak nagy hajlandóságot az együttműködésre közös társadalmi vagy politikai célok elérése érdekében.

Mindent összevéve a társadalom örömmel fogadta az egyházi tevékenységek fellendülését a politikai átmenetet követően, bár még mindig érezhető a kommunista párt által a vallásra gyakorolt elnyomás. A keresztény egyházak tisztségviselői szerint legalább még egy emberöltő szükséges ahhoz, hogy az állampolgárok többsége felismerje, milyen fontos szerepe van a vallásnak a nemzet közéletében.

Az egyházi vezetők úgy vélik, hogy a Magyarországon tapasztalható megosztó politikai hangulat befolyásolja a vallással szemben tanúsított társadalmi magatartásformákat, mivel az egyházak fontos közügyekkel kapcsolatos kijelentéseit gyakran politikailag motivált kijelentésként értékelik. Baloldali politikusok rendszeresen bírálják az egyházakat az 1989-es rendszerváltás óta a jobboldalnak nyújtani vélt politikai támogatás miatt. A vizsgált időszakban ez a politikai feszültség érződött a tavaszi országgyűlési választások idején is, amikor néhány keresztény egyházközösség nyílt kampányt folytatott a politikai jobboldal mellett, noha erre az egyházi vezetők nem adtak utasítást. 2006 első hónapjaiban pedig a történészek állítólag olyan dokumentumokra bukkantak, melyek a Katolikus Egyház jelenlegi és egykori vezetőit a kommunista időszak titkosszolgálatával hozzák összefüggésbe. Az egyház nem utasította vissza teljes mértékben a vádakat, ám utalt rá, hogy politikai motivációt sejt amögött, hogy az információ kiszivárogtatását a választások előtti időpontra időzítették.

Csökkenek a keresztény és zsidó egyházak tulajdonában lévő ingatlanok rongálásával vagy megsemmisítésével kapcsolatos híradások, csakúgy, mint az imahelyek ellen elkövetett betörések száma. Rendőrségi jelentések szerint 2005-ben 216 esetben történt temetőrongálás, míg 2004-ben ugyanez a szám 339 volt. 2005-ben 125 templom/imahely ellen követtek el betörést, míg egy évvel korábban 148 ellen. Arról nincs adat, hogy az érintett temetők mely egyházak tulajdonában állnak. A legtöbb rendőri és egyházi hatóság úgy véli, hogy az esetek mögött huliganizmus, nem pedig vallási intolerancia áll.

2005 szeptemberében ismeretlen személy vagy személyek számos iszlám-ellenes posztert helyeztek el Budapest-szerte. A rendőrség a szólásszabadság ürügyén nem kezdeményezett vizsgálatot. Az eset nem kapott nagy visszhangot a médiában. A közvélemény reakciója sem volt mérhető, mivel az esemény nem volt jelentős és az ország muzulmán közössége meglehetősen kicsi.

IV. rész: Az Amerikai Egyesült Államok kormányzati politikája

Az amerikai kormány rendszeresen megvitatja a vallásszabadsággal kapcsolatos tevékenységeket, rendszeres kapcsolatban áll a kormány tisztségviselőivel, a parlamenti képviselőkkel, a nagyobb és kisebb egyházak vezetőivel, illetve azon helyi és nemzetközi civil szervezetek képviselőivel, amelyek a vallásszabadság kérdéseivel foglalkoznak. E kapcsolatokon keresztül a nagykövetség tisztségviselői szorosan nyomon követték az egyházi iskolák finanszírozásával kapcsolatos vitát, és azt, hogy milyen hatással lehet az egyházi személyekre az ország „engesztelő” törvényjavaslata. A nagykövetség munkatársai együttműködtek a Mazsihisz-szal annak megállapítására, hogy mely zsidó temetők helyreállítását támogatná esetleg a külhoni amerikai kulturális örökség megőrzéséért felelős amerikai bizottság (USCPACHA). 2005 szeptemberében egy USCPACHA tisztségviselő a nagykövetség segítségével látogatott el három olyan temetőbe, melyek helyreállításához a bizottság esetleg hozzájárulna.

Amerikai Nagykövetség, Budapest

A jelentés által érintett időszakban a nagykövetség megkönnyítette a holokauszt idejéből származó dokumentumok eljuttatását az amerikai Holokauszt Emlékmúzeumba, és a lehető legmagasabb szinten közbenjárt a kormánynál, hogy a múzeum könnyebben hozzáférhessen az archív anyagokhoz.

A nagykövetség továbbra is aktívan figyelemmel kísérte a holokauszt áldozatainak kárpótlási és ingatlan-visszaszolgáltatási ügyeit. A nagykövetség munkatársai együttműködtek a Mazsihisz-szal, a Magyar Zsidó Közalapítvánnyal, más helyi és nemzetközi zsidó szervezetekkel, a parlamenti képviselőkkel, valamint a Miniszterelnöki Hivatallal a kárpótlási ügyekkel kapcsolatos párbeszéd fenntartása és a méltányos kárpótlás elősegítése érdekében.

Az amerikai nagykövetség továbbra is arra biztatta a magyar kormányt, hogy lépjen fel az antiszemitizmus és a gyűlöletbeszéd ellen.